

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Ингушетия

ГБОУ "СОШ №2 с.п.Яндаре»

<p>РАССМОТРЕНО Методическим объединением учителей ГБОУ "СОШ №2с.п. Яндаре " _____Хашиева М.Х. Протокол № __ от " " 08.2023г.</p>	<p>СОГЛАСОВАНО Зам.дир по УР ГБОУ "СОШ №2с.п. Яндаре " _____Мезиева Л.Х. Протокол № __ от " " 08. 2023 г.</p>	<p>УТВЕРЖДЕНО Директор ГБОУ " СОШ №2с.п. Яндаре " _____Гандалоева Л.Я. Приказ № __ от " " 08. 2023г.</p>
---	--	--

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Ингушский язык»

для обучающихся 4класса

Составитель: Гандалоева Р.Я.

Учитель начальных классов

с.п.Яндаре 2023г.

4 класе 2023-2024 дешара шера г1алг1ай мотт хъехара балха программа

Д1акхетора каъхат.

Программа оттаяьй ФГОСа компоненташца ювзаяь, г1алг1ай мотт хъехара Г1алг1ай республика дешара министерство хетаяьча хъокхама программага хъежжа 4 класса г1алг1ай мотт хъехара долча книжках. Книжка чулоацам оттабъраш: К.А.Гагиев, Н.Д.Котиева, Оздоев Р. И Арахийцад книжка тоа а даь кхозлаг1а 2009 шера Магас г1алара «Сердало» яхача издательство-240 оаг1ув.

Г1алг1ай метто, эрсий метто санна, метта 1илман дакъа а ший ма1анна а йоккха моттиг д1алоац. Цун дешарца а кхетамца а бераш кхедара доккха практически ма1ан да. Наьна метто юкъелоац дешархой патриотизма а, кхыча къамашца 1имерза а, эзди а хилара уйлашца кхетадеш кхедара маъхала таронаш.

Школе наьна мотт 1омабара керттера 1алашонаш я дешар дика ховш дешархой кийчбар, багах деча, йоазон а къамаьлах а кхоачам болаш, пайда эца ховш уж кийчбар. Программа ФГОСаца ювзаяь я. Из лаьрх1а я к1ира 2 сахьат г1алаг1ай мотт хъехаш йолча школа учебни планаца кхоачашье. Шера 68 сахьат хул.

Программа лерх1амаш да:

- дешархошта шоай наьна мотт безалургболча тайпара дешара болх дика оттабе;
- орфографехи, пунктуацехи, морфологехи, фонетикахи кхетам бала;
- метта 1илам 1омаде, г1алг1ай меттах бола кхетам шербар, к1оаргбар;
- г1алат ца деш йоазув де, сочинени, изложени язье бераш 1омаде;
- дешара кхетам лакхбе, 1омадаь ховр нийса д1аязде, ший уйлаш, шийна хетар, ховр дешархочо нийса д1аяздергдолаш говзал кхеяр.

Программа чулоацам шера ба. Укх юкъе я фонетика, графика, йоазув, дешар, орфоэпи, орфографи, деша оттам. Урока чулоацама юкъе, тар ма лу, дешара а воспитательни лоарх1ам бола материалаш яхийтай. Уж дукхаг1ъяраш г1алг1ай багахбувцама юкъера, художественни произведенеш г1ара я. Книжка курс кхаь разделах латт: кхоалаг1ча класе дийшар кердадаккхар (оазаш, алапаш, предложени, керттера, керттерза маъженаш), деша оттам, къамаьла доакъош.

Грамматика хъаькъехъа кхоачаш де деза декхараш:

- 1) оазех, алапех кхетам балар;
- 2) орфографически минимум лакхъяр;
- 3) предложени керттера маъженаш йовзийтар;
- 4) къамаьла доакъош довзийтар;
- 5) дувзаденна къамаьл шаьрдар;
- б) кхоллама балхаш увтгаде 1омабар:
 - а) сочинени миниатюра;
 - б) изложени-зарисовка;
 - в) суртах лаьца дувцар оттадар;

г) кицах лаьца сочинени-миниатюра язъяр.

Ц1ердеша а , белгалдеша а, хандеша а тошкама хьокхам ба книжка т1а.

Х1ара темах массехк тайпара де йиш йолаш йоазон балхаш да. Изложени текташ я упражненешка. Сочинени оттае сурташ да книжка оаг1онаш т1а.

Хьехархой торо хургъя ший берий кхетамга хьежжа, тапка езача,е д1ач1оаг1ье езача бокьонашка хьежжа шийна мегаргйола текст хьакьоастае.

Бераша каст-каста язде деза суртий диктант, харжара, тошкама, д1акхетора, кхоллама диктанташ.

Книжка программни материал укх разделах латт

№ арг1.	Раздела тема	Сахьатий боарам
1	Хьалха 1омадаър кердаакхар.	17 с.
2	Предложени.	8 с.
3	Къамаьла доакьош. Ц1ердош.	15 с.
4	Белгалдош.	4 с.
5	Таьрахьдош.	2 с.
6	Ц1ерметтдош.	2 с.
7	Хандош.	9 с.
8	Куцдош.	2 с.

Шера бе безаш 9 йоазон болх ба: царех диктант- 9; изложени- 2, сочинени 1.

Йиьлаг1а класс чакхйоалаш дешархошта ха деза дешай фонетически тошкам бе, синтаксически, морфологически тошкам бе. Деша оттамах дош декъа ха деза. Мукъеи мукъазеи оазаш, зовнеи кьореи мукъаза оазаш, й1аьхеи лоацеи мукъаза оазаш кьоастае. Шекон мукъеи мукъазеи оазаш белгалтью алапаш юкьедола дешаш нийса язде, доалара дешаш нийса язде ха деза. Дика кхетам хила беза шола, шолха, шола-шолхача алапех. Дешдакъа хьахилар, дош сехьадаккхар, предложенех, предложене чу дешай бувзамах, предложене маьженах шедар ха деза. Иштта дика ховш, шоайла атта кьоастандеш хила деза къамаьла доакьош, цар таьрахьашца, классашца, дожарашца хувцадалар. Цхьантайпарча маьженах, царна юкьерча хоттаргах, цига оттадеча сецара хьараках кхетам хила беза.

4 классе г1алг1ай мотт хъехара календарни тематически план.

№ арг1.	Хетар таър	Дола таър.	Сахь аташ	Урока тема	Дешара балха кертера тайпаш, дешархочун ха дезара лерх1ам.	Ц1.болх
1			1	Хьалха 1омадаър кердадаккхар. Хьалха 1омадаър кердадаккхар.	Кхоолаг1ча классе 1омадаър кердадаккхар. Мукъеи мукъазеи, кьореи зовнеи, й1аьхеи лоацеи,шола, шолха, шола-шолха оазаш къестаяр. Предложене кертереи кертерзеи маьженаш, къамьла доакьош хар. Деша оттамах ховр кердадаккхар.	
2-3			2	Доалареи юкьареи ц1ердешаш.	Доалареи юкьареи ц1ердешаш довзар, доалара ц1ердешаш яздар бокьонаш хар, уж юкье долаш предложенеш оттаяр.	
3			1	Оозаши алапаш.	Оозаши алапаш в1аши дистар, алфавитах бола кхетам шербар. Шекон мукъа, мукъаза оозашца дола дешаш яздар бокьонаш хар.	
4			1	Мукъеи мукъазеи оозаш	Мукъеи мукъазеи оозех бола кхетам шербар. Дешдакьа хьаде, дош сехьадаккха, фонетически тохкам бе хар.	
5			1	. Й1аьхеи лоацеи мукъа оозаш.	Маца белгалъю мукъача алапо ши ооз хар. Лоаца мукъа оозаш йола дешаш нийса язде хар, шекон мукъа оозаш йола дешаш нийса д1аяздар бокьонаш хар.	
6			1	Диктант.	Кердаяьха бокьонаш дага а лувцаш д1аоала текст нийса д1аязъяр. Т1адуллараши нийса кхоочашдар.	
7			1	Г1алаташцара болх. Зовнеи кьореи мукъаза оозаш.	Зовнеи кьореи оозаш йовза, уж юкье йола дешаш нийса яздар бокьонаш хар. Фонетически тохкам бе хар. Г1алаташ тахка, г1алаташ даь дешаш нийса язде хетаяь бокьонаш хар.	
8			1	В1аши духьала нийслуш йола зовнеи кьореи оозаш.	В1аши духьала нийслуш йола зовнеи кьореи оозаш йовзар, уж юкье йолаш дола дешай масалаш кхувлар.	
9-10			2	Шола мукъаза оозаш-алапаш.	Шола мукъаза оозаш белгалъю алапаш юкье дола дешаш нийса д1аяздар, нийса сехьадахар. Фонетически тохкам бе хар.	
11			1	Шолха алапаш.	Шолха алапашца дола дешаш нийса яздар, уж в1аши тувла ца дар.	
12			1	Шола-шолха алапаш.	Шола-шолха алапашца дола дешаш хар, уж сехьадахара бокьонаш хар, цу алапашца долча дешай масалаш кхувлар.	

					Фонетически тохкам бе хар.	
13			1	Алап <u>й</u> .	Алап й деша хьалха а (йи, йо) тlехъа а дола дешаш хар, уж нийса яздар.	
14-15			2	Йиш хоадора а кьоастора а хьаракаш.	Йиш хоадора а кьоастора а хьаракаш шоайла вlаши тувла ца дар, уж юкье дола дешаш хар, нийса яздар, цар масалаш кхувлар. Фонетически тохкам бе хар.	
16			1	Диктант.	lомаь бокьонаш дага а лувцаш дlаоала текст нийса дlаязье, тlадуллараш нийса кхоачашде хар.	
17			1	Гlалаташцара болх. Дешдакъя.	Дешдакъя хьахилара бокьо хар, деша ца мас дешдакъя да хара бокьо йоалае хар, дешаш нийса сехьадахар.	
18			1	Деша овла. Цхъа овла бола дешаш.	Деша овлах кхетам хилар, цхъа овла бола дешаш малагlаш да хар, масалаш доаладар, овла белгалбаккха хар.	
19			1	Деша чаккхе.	Деша чаккхех кхетам хилар, деша чаккхе хьалаха а, белгалъе а, хувца а хар.	
20			1	Дешхьалхе.	Дешхьалхех кхетам хилар, из йовзар деша юкье, хьакьоастае хар, белгалъяр, из тlатохарца керда дешаш хьаде хар. Масалаш доаладар, предложенеш отгяр.	
21			1	Суффикс.	Суффиксах кхетам хилар, из йовзар деша юкье, хьакьоастае хар, белгалъяр, из тlатохарца керда дешаш хьаде хар. Масалаш доаладар, предложенеш отгяр.	
22			1	Предложени. Предложени.	Предложенех кхетам хилар. Яържа, яржанза, цхьалхане, чоалхане предложенех юкьара кхетам хилар.	
23			1	Изложени.	Текст lома а яь, нийса дlаязье хар чlоагlдар, план отгае бераш lомадар. Орфографически зем кхебар.	
24-25			2	Гlалаташцара болх. Дувцареи, хатгареи, айдареи предложенеш.	Гlалаташ тахка, гlалаташ даь дешаш нийса язде хетаяь бокьонаш хар. Цу бокьонашта доагlа масалаш доаладе хар. Предложене тайпаш хар, уж кхоачалуча отгаду хьаракаш хар. Уж предложенеш отгае а, дувцара къамаьла юкье кхувла а , дlаязье а хар.	
26-27			2	Предложене кертереи кертерзеи маьженаш.	Предложени маьженаш хар, уж нийса хаттар а отгадеш предложене чу белгалъяха а хар, схема е, хаттарашца дешай бувзам гучабаккха а хар.	
28-29			2	Цхъантайпара маьженаш йола предложенеш.	Цхъантайпарча предложене маьженах кхетам хилар, уж чуйола предложенеш отгае хар, къамаьла юкьекхувлар, сецара хьаракаш отгаду бокьонаш хар.	

30			1	Предложене цхъантайпарча маъженашта юкъе <u>а,е,и</u> , яха хоттаргаш.	Предложене цхъантайпарча маъженашта юкъе <u>а,е,и</u> , яха хоттаргаш яздара бокъонаш хар, царна юкъе сецара хъаракаш оттадара бокъонаш хар.	
31-32			2	Хоттаргаш <u>а, е</u> .	Хоттаргаш а, е дола предложенеш оттае хар, д1аязъяр, царна юкъе сецара хъаракаш маца оттаду хар.	
33			1	Сочинени.	1омаь бокъонаш дага а лувцаш д1аоола текст нийса д1аязье, т1адуллараш нийса кхоачашде хар.	
34			1	Г1алаташцара болх. Хоттарг и .	Г1алаташ тахка, г1алаташ даь дешаш нийса язде хетаяь бокъонаш хар. Цу бокъонашта доаг1а масалаш дооладе хар. И яхача хоттаргаца йола предложенехкхетам хилар, сецара хъарак маца оттаду хар.	
35-36			2	А, е, и яха хоттаргаш долча предложене цхъантайпарча маъженашта юкъе сецара хъаракаш.	А, е, и яха хоттаргаш долча предложене цхъантайпарча маъженашта юкъе сецара хъаракаш маца оттаду хар. Уж санна йола предложенеш оттае хар,къамаьла юкъе кхувлар, нийса д1аязъяр.	
37			1	Контрольни диктант.	1омаь бокъонаш дага а лувцаш д1аоола текст нийса д1аязье, т1адуллараш нийса кхоачашде хар.	
38-39			2	Къамаьла доакъош. Г1алаташцара болх. Къамаьла доакъош. Кердадаккхар.	Къамаьла доакъоьех кхетам хилар, бокъонаш хар, масалаш кхувлар, предложенеш оттаяр. Нийса хаттараша оттадеш уж предложене чу къоастае хар. Предложене маъженаши къамаьла доакъоши в1аши диста, къестаде хар.	
40-41			2	Ц1ердош .Юкъара кхетам.	Ц1ердешах кхетам хилар, уж предложене чура нийса хъалахар, малаг1а маъже хул хар.	
42-43			2	Ц1ердешай таьрахъашца хувцадалар. Ц1ердешай классаш.	Ц1ердешаш таьрахъашца хувца, чаккхенаш нийса язье хар.Ц1ердешай классех кхетам хилар, уж къоастае хар,	

					гойтамаш нийса кхувлар.	
44-45			2	Цердешай дожарашца хувцадалар.	Цердешай дожарех кхетам хилар. Легар фуд хар. Цердешаш нийса, хаттарашка хьежжа легаде а д1аязде а хар. Предложене чу цердешай дожар нийса кьоастадар.	
46			1	Цера дожар.	Цера дожаре латтача дешай хаттараш а белгалонаш а хар. Чаккхе нийса д1аязьяр, белгальяккхар. Предложене чу цердешай дожар нийса кьоастадар.	
47			1	Доала дожар.	Доала дожаре латтача дешай хаттараш а белгалонаш а хар. Чаккхе нийса д1аязьяр, белгальяккхар. Предложене чу цердешай дожар нийса кьоастадар.	
48			1	Лура дожар.	Лура дожаре латтача дешай хаттараш а белгалонаш а хар. Чаккхе нийса д1аязьяр, белгальяккхар. Предложене чу цердешай дожар нийса кьоастадар.	
49			1	Изложени.	1омаяь бокьонаш дага а лувцаш д1аоала текст нийса д1аязье, т1адулларах нийса кхоочашде хар.	
50			1	Г1алаташцара болх. Дера дожар.	Г1алаташ тахка, г1алаташ даь дешаш нийса язде хетаяь бокьонаш хар. Дера дожаре латтача дешай хаттараш а белгалонаш а хар. Чаккхе нийса д1аязьяр, белгальяккхар. Предложене чу цердешай дожар нийса кьоастадар.	
51			1	Кечала дожар.	Кечала дожаре латтача дешай хаттараш а белгалонаш а хар. Чаккхе нийса д1аязьяр, белгальяккхар. Предложене чу цердешай дожар нийса кьоастадар.	
52			1	Хотталура дожар.	Хотталура дожаре латтача дешай хаттараш а белгалонаш а хар. Чаккхе нийса д1аязьяр, белгальяккхар. Предложене чу цердешай дожар нийса кьоастадар.	
53			1	Меттига дожар.	Меттига дожаре латтача дешай хаттараш а белгалонаш а хар. Чаккхе нийса д1аязьяр, белгальяккхар. Предложене чу цердешай дожар нийса кьоастадар.	

54			1	Дустара дожар.	Дустара дожаре латгача дешай хаттараш а белгалонаш а хар. Чаккхе нийса д1аязьяр, белгальяккхар. Предложене чу ц1ердешай дожар нийса кьоастадар.	
55-57			3	Ц1ердешай дукхален табрахь.	Ц1ердешаш табрахьашца хувца, чаккхенаш нийса язье хар. Ц1ердешай морфологически тохкам бе хар.	
58			1	Диктант.	1омаь бокьонаш дага а лувцаш д1аоала текст нийса д1аязье, т1адуллараш нийса кхоочашде хар.	
59			1	Г1алаташцара болх. Дожарех 1омадьр ч1оаг1дар.	Г1алаташ тахка, г1алаташ даь дешаш нийса язде хетаяь бокьонаш хар. Предложене чу ц1ердешай дожар нийса кьоастадар. Ц1ердешай морфологически тохкам бе хар.	
60-61			2	Белгалдош. Белгалдош. Кердааккхар.	Блгалдешах кхетам хилар. Уж хаттарашца предложене юкьера хьалеха хар, дувцара кьамаьла юкьекхувлар.	
62-63			2	Ло1амеи ло1амзеи белгалдешаш.	Ло1амеи ло1амзеи белгалдешай белгалонаш хар, уж кьестадар, дувцара кьамаьла юкьекхувлар.	
65-65			2	Белгалдешай табрахьашцеи классашцеи хувцадалар.	Белгалдешай хувцадаларах кхетам хилар, масалаш доаладар.	
66			1	Контролни диктант.	1омаь бокьонаш дага а лувцаш текст нийса д1аязье, т1адуллараш нийса кхоочашде хар.	
67-70			4	Г1алаташ т1ара болх. Белгалдешай дожарашца хувцадалар.	Предложене чу табрахь, класс нийса кьоастаяр. Белгалдеша морфологически тохкам бе хар.	
71-72			2	Табрахьдош. Г1алаташцара болх. Табрахьдош. Юкьара кхетам.	Г1алаташ тахка, г1алаташ даь дешаш нийса язде хетаяь бокьонаш хар. Табрахьдешах кхетам хилар. Уж хаттарашца предложене юкьера хьалеха хар, дувцара кьамаьла юкьекхувлар. Табрахьдешаш нийса д1аязде хар.	
73-74			2	Массалии арг1ани табрахьдешаш.	Массалии арг1ани табрахьдешах кхетам хилар. Уж тайпах декьа хар, предложене юкьера хьалаха а нийса д1аязде а хар.	

75			1	Церметтдош. Церметтдош. Юкъара кхетам.	Церметтдешах кхетам хилар. Уж хаттарашца предложене юкъера хъалеха хар, дувцара къамаъла юкъекхувлар. Церметтдешаш нийса дӀаязде хар.	
76-79			4	Церметтдешай легар.	Церметтдешай легаде хар. Хаттарашка хъежжа чаккхенаш хувца а нийса дӀаязье а хар.	
80			1	Изложени.	Ӏомаяь бокъонаш дага а лувцаш дӀаоала текст нийса дӀаязье, тӀадуллараш нийса кхоачашде хар.	
81-83			3	Хандош. ГӀалаташцара болх. Хандош. Юкъара кхетам.	ГӀалаташ тахка, гӀалаташ даь дешаш нийса язде хетаяь бокъонаш хар. Предложене чу церметтдеша таьрахь, дожар нийса къоастадар. Хандешах кхетам хилар. Из предложене чура нийса хаттар а оттадеш хъалаха хар. Къамаъла юкъе кхувлар.	
84-85			2	Хандеша белгалза форма.	Хандеша белгалза формах кхетам хилар. Из предложене чура нийса хаттар а оттадеш хъалаха хар. Къамаъла юкъе кхувлар.	
86-87			2	Хандеша ханаш.	Хандеша ханаш йовзаш хилар, уж хаттарашца къоастаяр. Предложене чура хандеша ха белгалъяккхар.	
88-90			3	Хандеша йола ха.	Хандеша йолча хана кхетам хилар. Цун хаттар а белгало а хар.	
91			1	Хандеша яха ха.	Хандеша яхача ханах кхетам хилар. Цун хаттараш а белгалонаш а хар. Предложене чура хандешай ха къоастае хар.	
92			1	Хандеша хургйола ха.	Хандеша хургйолча хана кхетам хилар. Цун хаттараш а белгалонаш а хар. Предложене чура хандешай ха къоастае хар.	
93			1	Диктант.	Ӏомаяь бокъонаш дага а лувцаш дӀаоала текст нийса дӀаязье, тӀадуллараш нийса кхоачашде хар. Предложене чу цердешайи белгалдешайи таьрахь, дожар нийса къоастадар, хандеша ха къоастаяр.	

94-97			4	Галаташцара болх. Дацардешаш ца, ма хандешашца нийса яздар.	. Галаташ тахка, галаташ даь дешаш нийса язде хетаяь бокьонаш хар Куцдешах кхетам хилар. Дацардешах кхетам хилар. Из предложене чу юкьекхувлар, хандеша маган мишта хувцалу хар. Предложене чу цердешайи белгалдешайи таьрахь, дожар нийса кьоастадар, хандеша ха кьоастаяр. Дацардешах кхетам хилар. Из предложене чу юкьекхувлар, хандеша маган мишта хувцалу хар.	
98-99			2	Куцдош. Куцдош. Юкьара кхетам.	Предложенена юкьекхувлар, цо бу болх хар, из хьалаха хар. Предложени синтаксически а морфологически а тохкам бе хар.	
100-102			3	Шера юмадаьр кердааккхар		

